

Utdrag ur "SBK:s anvisningar för dagsljus"

I kvartersbebyggelse är förutsättningarna att få en god dagsljusstillgång sämre än för lamellhus och punkthus. I innerhörn i kvartersbebyggelse blir dagsljusstillgången ofta låg i de nedre våningarna. VSC-värden mellan 10 – 15 % är vanligt förekommande i de nedersta våningarna vid hög bebyggelse och små gårdar. Kvartersbebyggelsen har andra fördelar då kvartersstrukturen till exempel ger innergårdar som innebär skydd mot buller och luftföroreningar. Därför accepteras lägre VSC i kvartersbebyggelse jämfört med lamellhus och punkthus.

För bebyggelse i *kvarter* gäller olika värden i olika delar av staden definierade i utbyggnadsplaneringen UP:

- Innerstaden inklusive Älvstaden samt kraftsamlingsområden
 - VSC under 10 %: Bör inte tillåtas
 - VSC under 12 %: Bör endast tillåtas på mindre ytor av fasaden

Om VSC-värdet är lägre än 25 % bör vi studera dagsljusstillgången mer ingående. Utkragande volymer, till exempel balkonger eller loftgångar, måste placeras så att de inte skymmer fönstren. Ibland är balkonger och loftgångar inte ens möjliga. Det kan också krävas en stor andel glas i fasaderna. Om exploatören accepterar dessa begränsningar gällande utformningen av byggnaden är det inte alltid nödvändigt att arbeta vidare med förslaget. Det är dock viktigt att beskriva påverkan i planbeskrivningen. Om vi inte tydligt beskriver de begränsningar som gäller kan det bli problem vid genomförandet i lovskedet.

Om VSC är lägre än 15 % bör man arbeta med utformningen av förslaget och förbättra dagsljusstillgången. Vid VSC-värden lägre än 15 % finns stor risk att till exempel bostäder inte är möjligt. Det kan vara möjligt med bostäder även vid VSC mellan 10 och 15 % men det finns stor risk att andra värden går förlorade i dessa bostäder.

Förändringar för att förbättra dagsljusnivåer kan exempelvis vara att:

- justera byggnadshöjder, gatubredder eller kvartersstorlekar
- överväga öppningar i kvarter
- begränsa byggnadsdjup
- ändra tillåten användning, till exempel att vissa delar inte kan användas som bostad

Omfattning av avvikelser som kan godtas i olika områden definierade i UP:

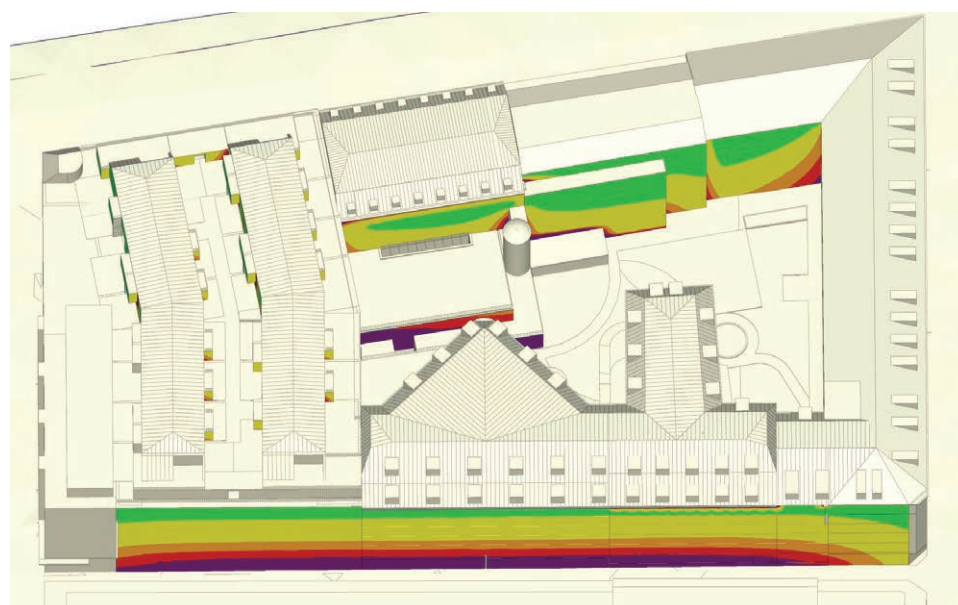
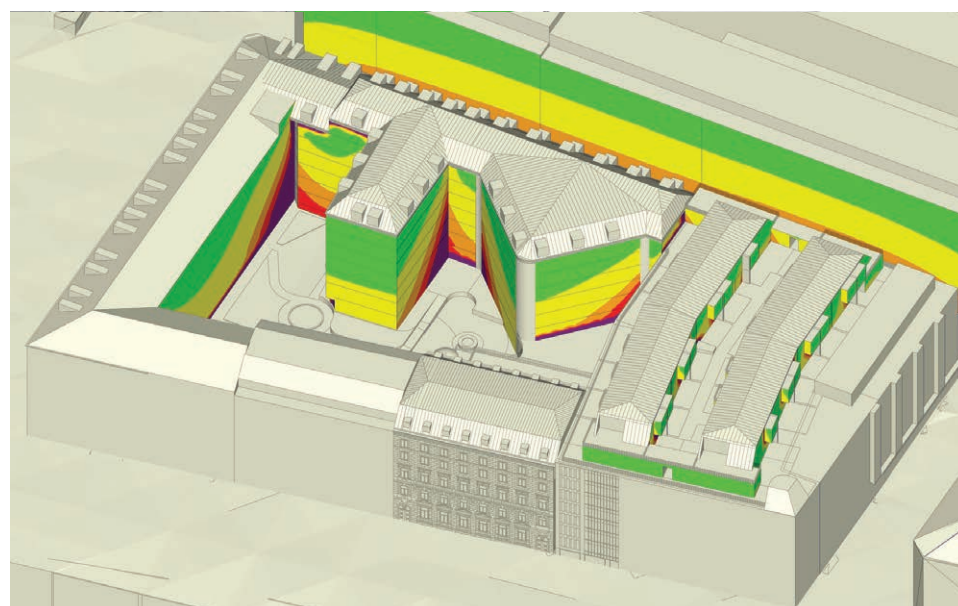
- innerstaden inklusive Älvstaden samt kraftsamlingsområden max 20 %
- utvidgad innerstad och prioriterade utbyggnadsområden max 15 %
- övriga mellanstaden (inom område med orangeröd punktlinje) max 5 %
- övriga delar inga avvikelser

För bostadsprojekt är omfattningen av avvikelserna från dagsljuskraven antalet bostäder med avvikelse i förhållande till det totala antalet bostäder.

För andra verksamheter som kontor och andra arbetslokaler kan avvikelsen beräknas genom att jämföra golvarea med avvikelse med total golvarea som har krav på dagsljus.

Planbeskrivningen ska beskriva vilka konsekvenser begränsad dagsljusstillgång har för projektet. Exempel på konsekvenser:

- i delar av bottenvåningen är dagsljusstillgången begränsad
- i våningsplan x kan endast verksamheter utan dagsljuskrav tillåtas
- begränsad möjlighet att uppföra balkonger eller loftgångar
- olika verksamheter ger olika förutsättningar
- om våningsplan x ska användas som *bostad* begränsas tillåtet rumsdjup till cirka x meter om glasandelen i rummets fasad är x %

Bedömning av dagsljussituationen vid bebyggelse av gårdshus på fastighet 55:14 samt 55:8 - Förutsättningar och möjligheter samt påverkan av befintlig miljö.

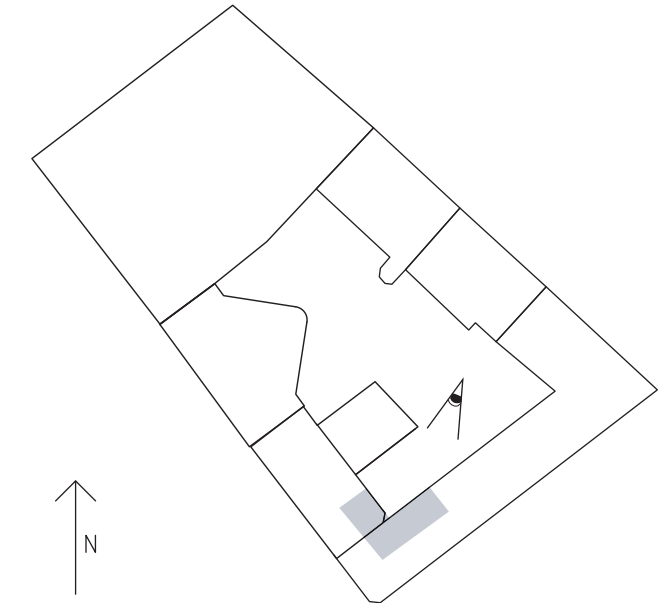
Studien omfattar för nybyggnation en VSC-analys över kvarteret samt en dagsljusfaktorsimulering över de 12 sämsta rummen i tänkta planlösningar.

För den befintliga miljön har en VSC-Analys refererats till befintliga funktioner och rum. Gården har relaterats till omkringliggande gårdsstrukturer för att illustrera vilka förväntningar boende kan ha på förändringar av den byggda miljön.

Gårdsstudien visar att tänkta tillägg inte skapar mindre eller mörkare gårdsrum än vad som är vanligt i området.

Fönster i befintlig miljö med stor påverkan befinner sig i huvudsak i lokalers sekundära rum, i trapphus och entréer samt arbetskök. Således inte i rum för stadigvarig vistelse. Enbart en bostads sovrums ligger i det spektrum för sämre ljusförhållanden som tillskapas av tilläggen. Slutsatsen är att påverkan på befintlig miljö är inom ramen för vad man kan förvänta sig av en gård i innerstaden.

Resultaten av VSC-analysen samt dagsljusfaktorstudien ger med vår erfarenhet slutsatsen att med en medveten och god gestaltning finns inga hinder att uppnå gällande krav på dagsljus i nybyggnationen.

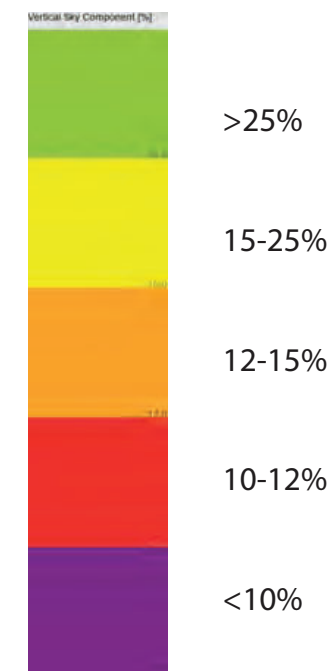

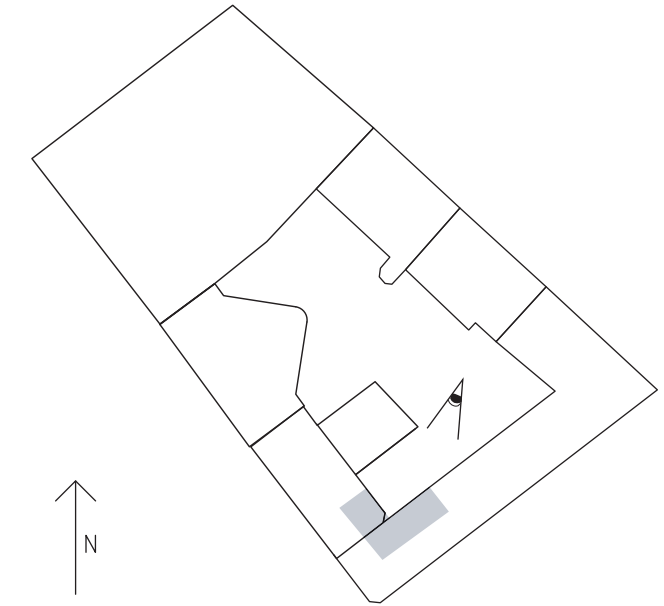
VSC-analys överlagrad befintlig byggnation i svårast situation.

Överlag får gårdshusens tillkomst anses ha en ringa påverkan på det befintliga beståndets boendes dagsljussituation.

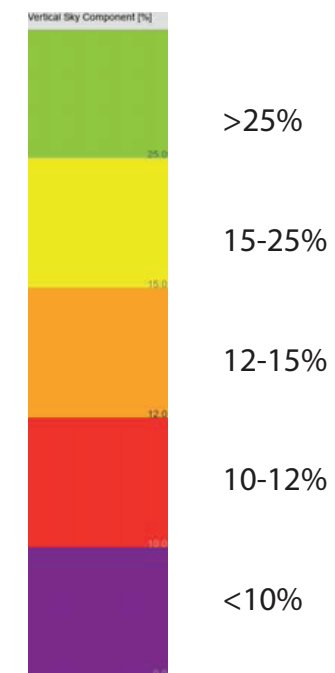
Stor påverkan på befintlig fasad sker över fönster till rum som ej kan anses vara för stadigvarande vistelse undantaget en bostad som hamnar i 10-12% spektrat med två sovrum.

Vidare konstateras att gårdens storlek och luftighet med tillkommande gårdshus på inget sätt sticker ut i den omkringliggande stadsväven utan med god marginal uppfyller vad man kan förvänta sig av ett boende i innerstadens kvartersstruktur.

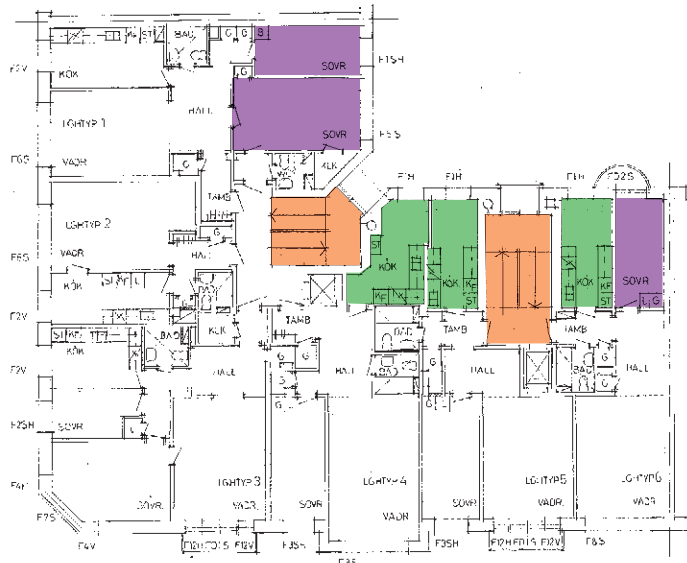

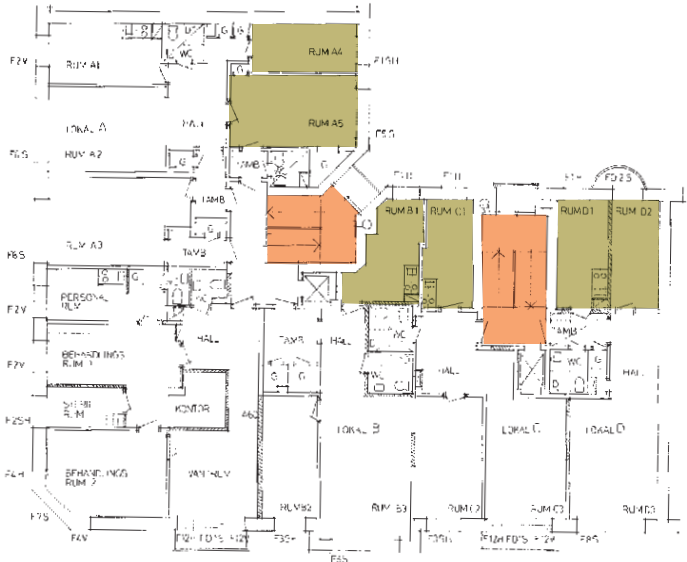
VSC-analys överlagrad befintlig byggnation - nuvarande situation.

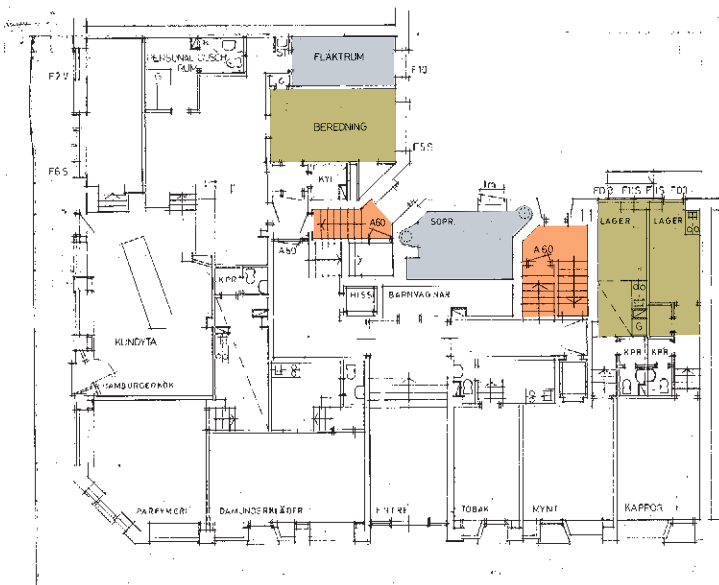
LORENSBERG 55:14 DAGSLJUSANALYS - PÅVERKAN PÅ BEFINTLIG BYGGNATION

Våning 2-3

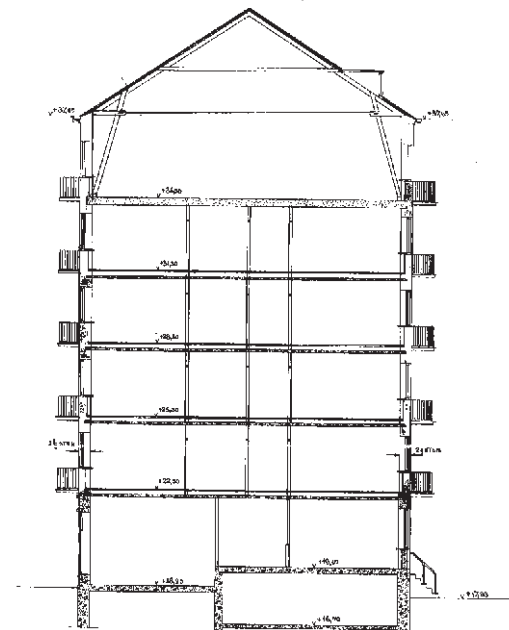
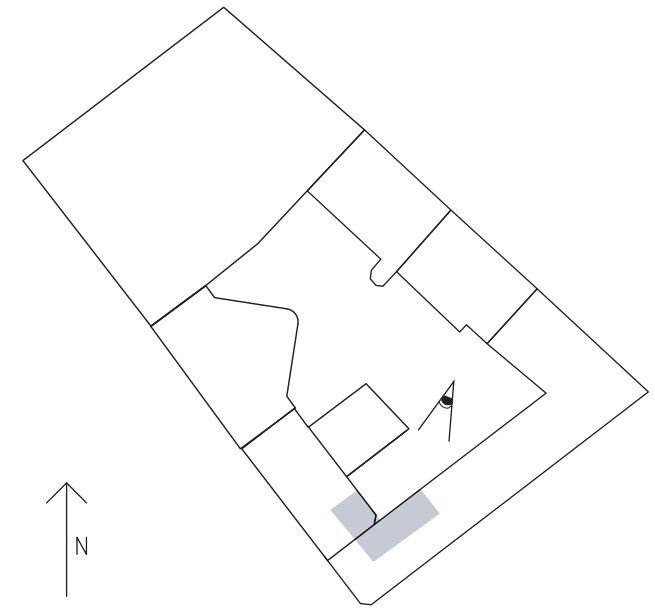
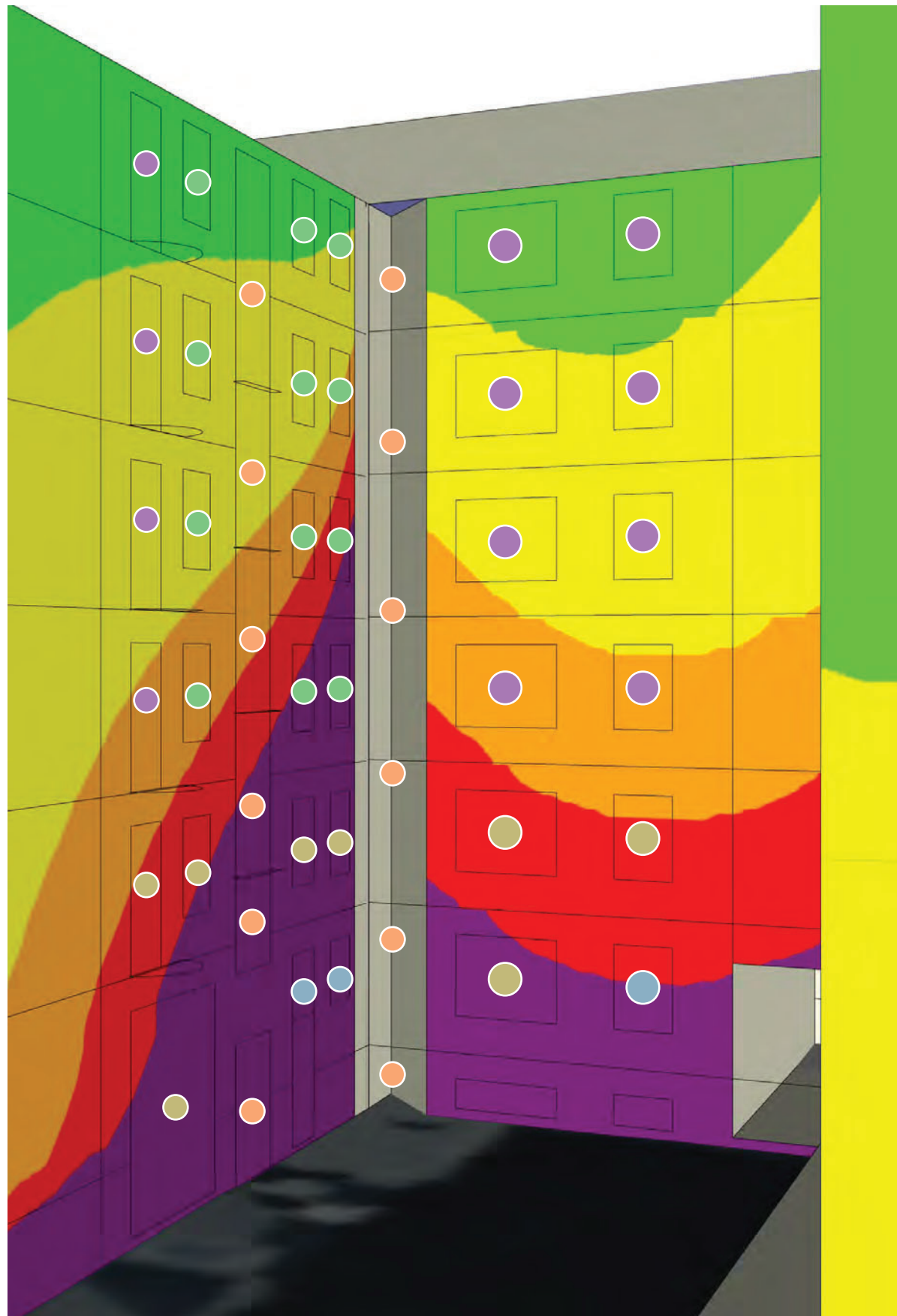

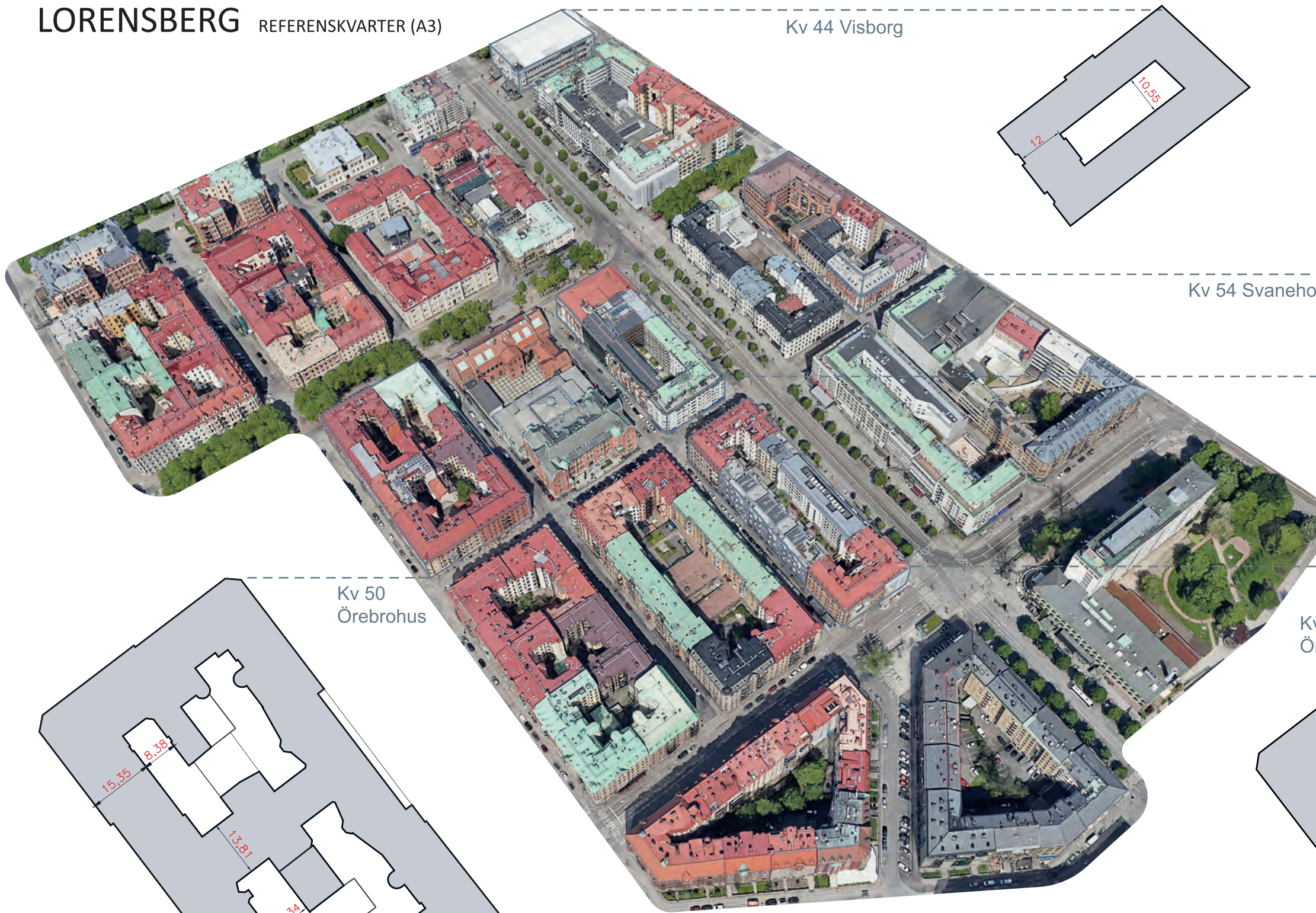
Våning 1

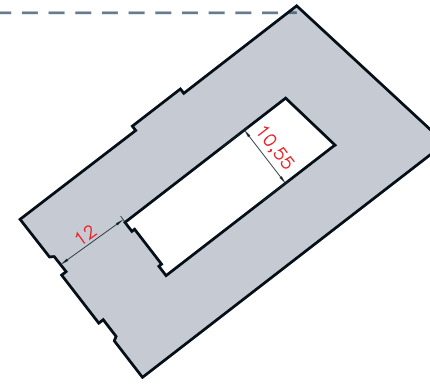
Entréplan

- SOV
- KÖK
- TRH
- LOKAL
- SERVICE

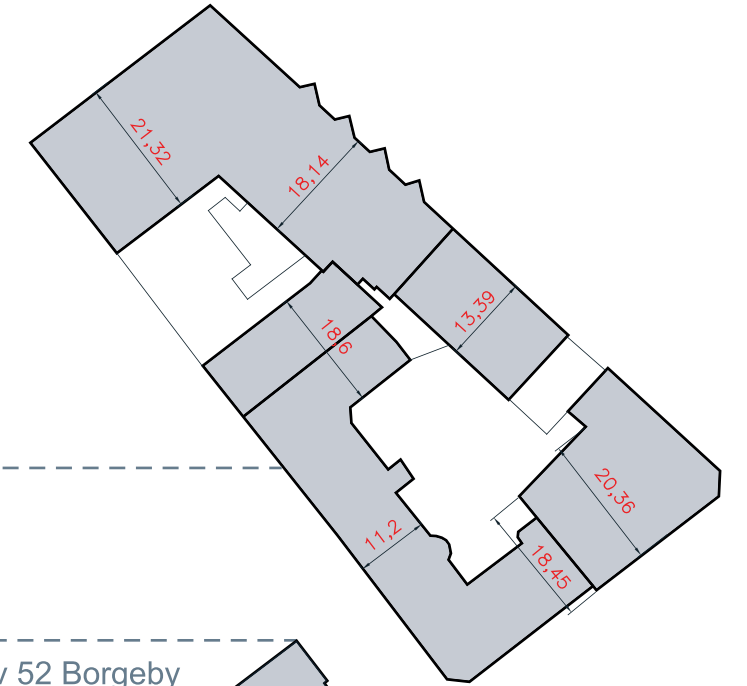

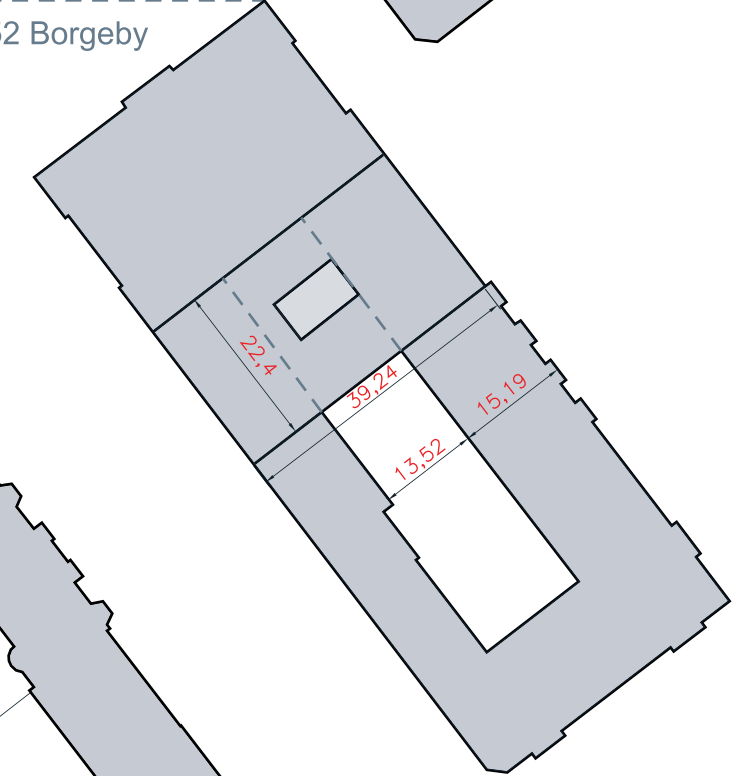
Kv 44 Visborg

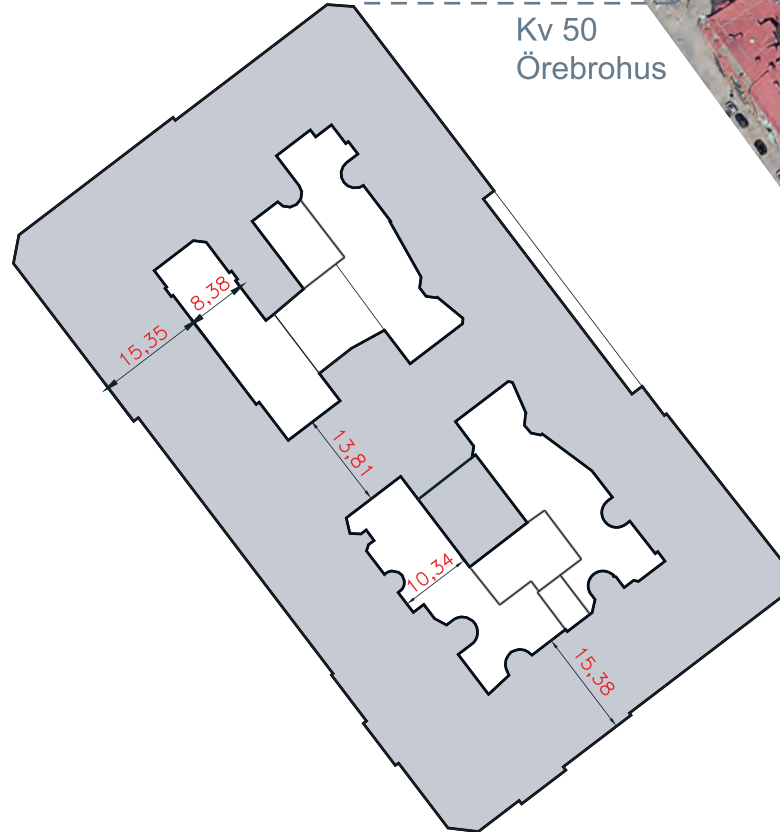
Kv 54 Svaneholm

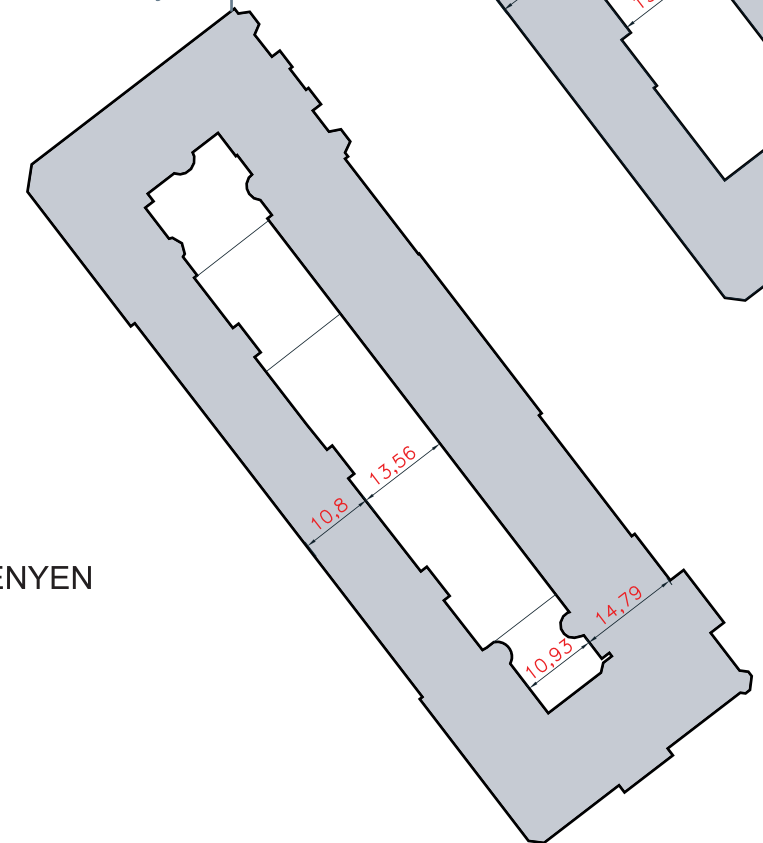
Kv 52 Borgeby

Kv 50
Örebrohus

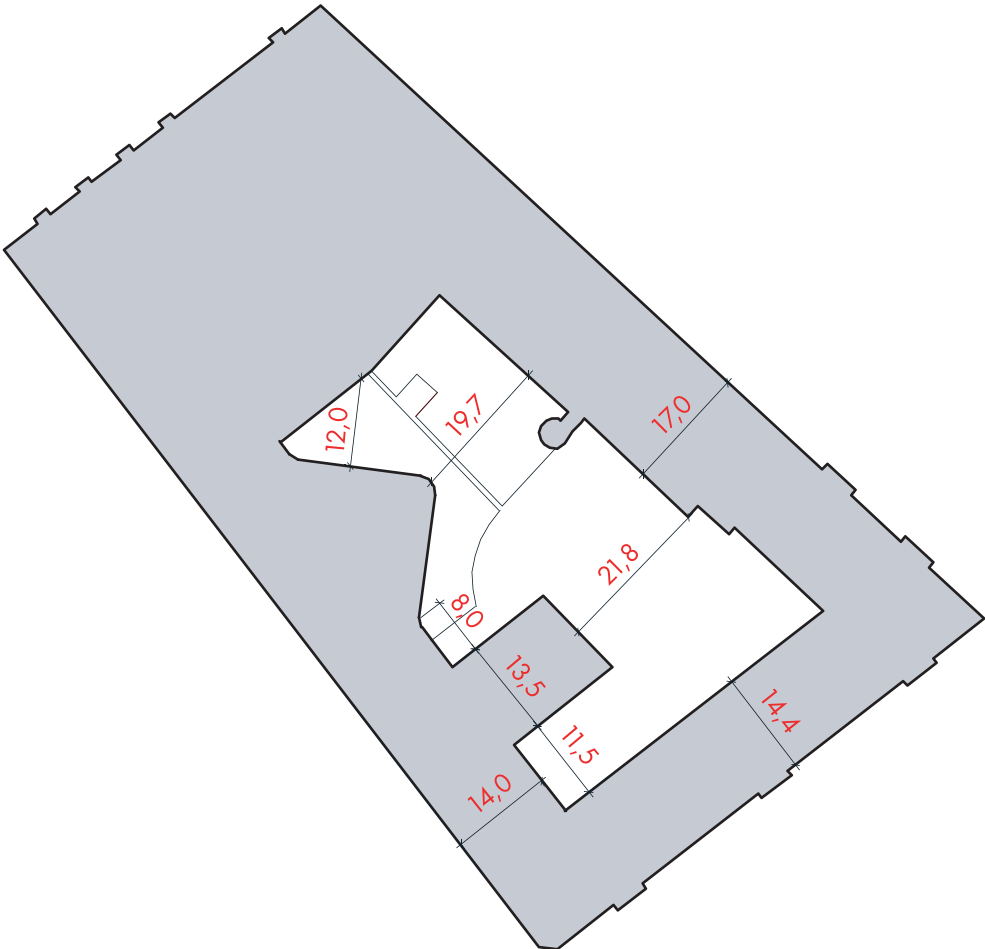

Kv 57
Örbyhus

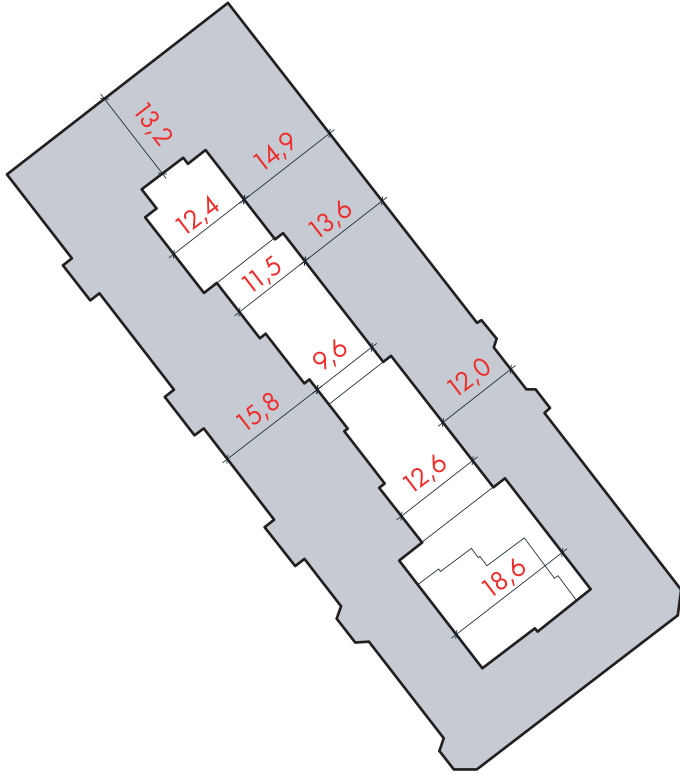

TILLBYGGNAD GÅRDAR KRING KUNGSPORTSAVENYEN

Stor variation - hög exploatering.
delvis och helt igenbyggda gårdar.
Eklektiskt uttryck - form, höjd, gestaltning.

Kv 55 Glimmingehus

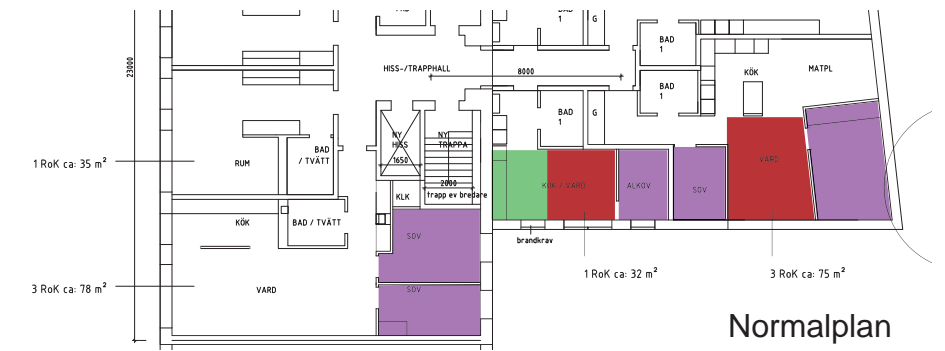
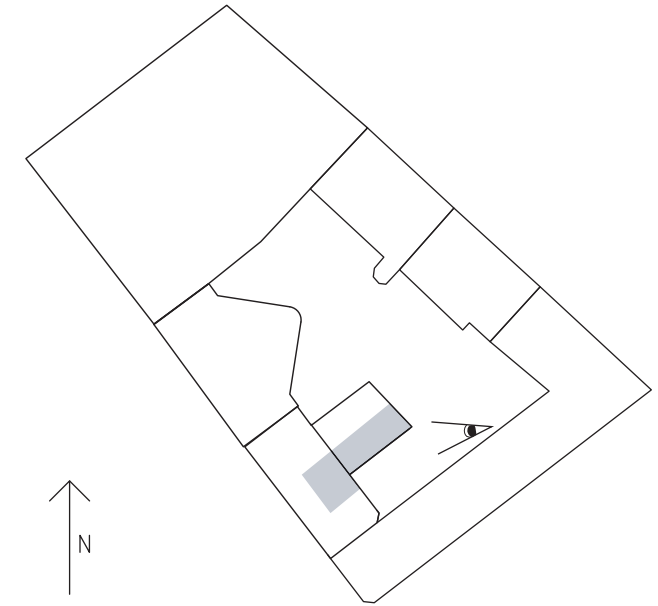
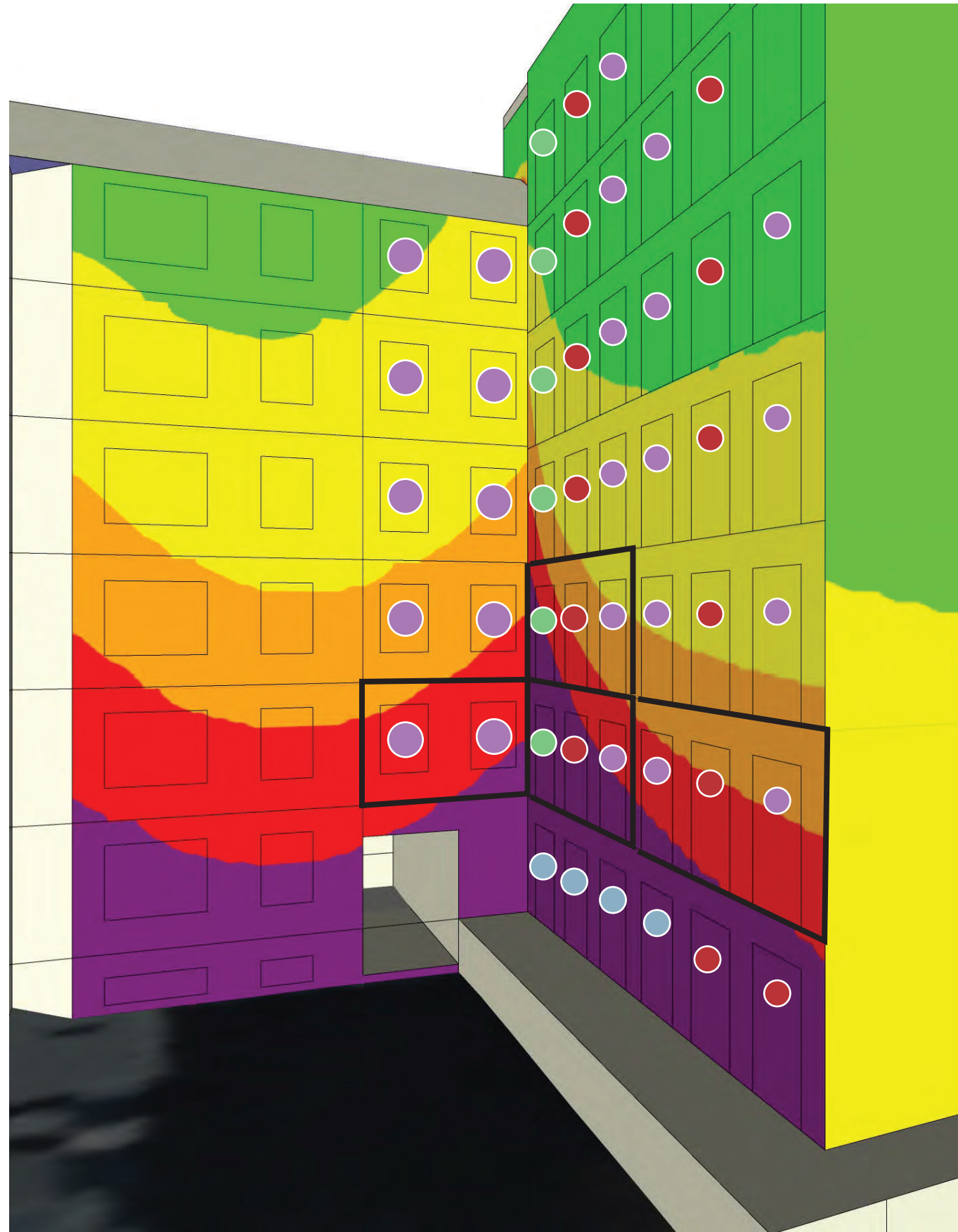
Kv 55 Glimmingehus

LORENSBERG 55:14 DAGSLJUSANALYS - TILLKOMMANDE BOSTÄDER

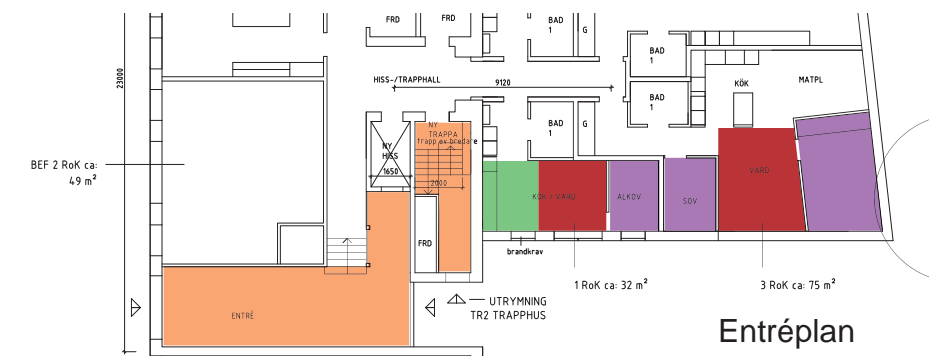
- SOV
- KÖK
- VARDAGRUM
- SERVICE

LGH BEDÖMDA ATT
EJ UPPFYLLA DF1 I
VARJE ENSKILT RUM.

Normalplan

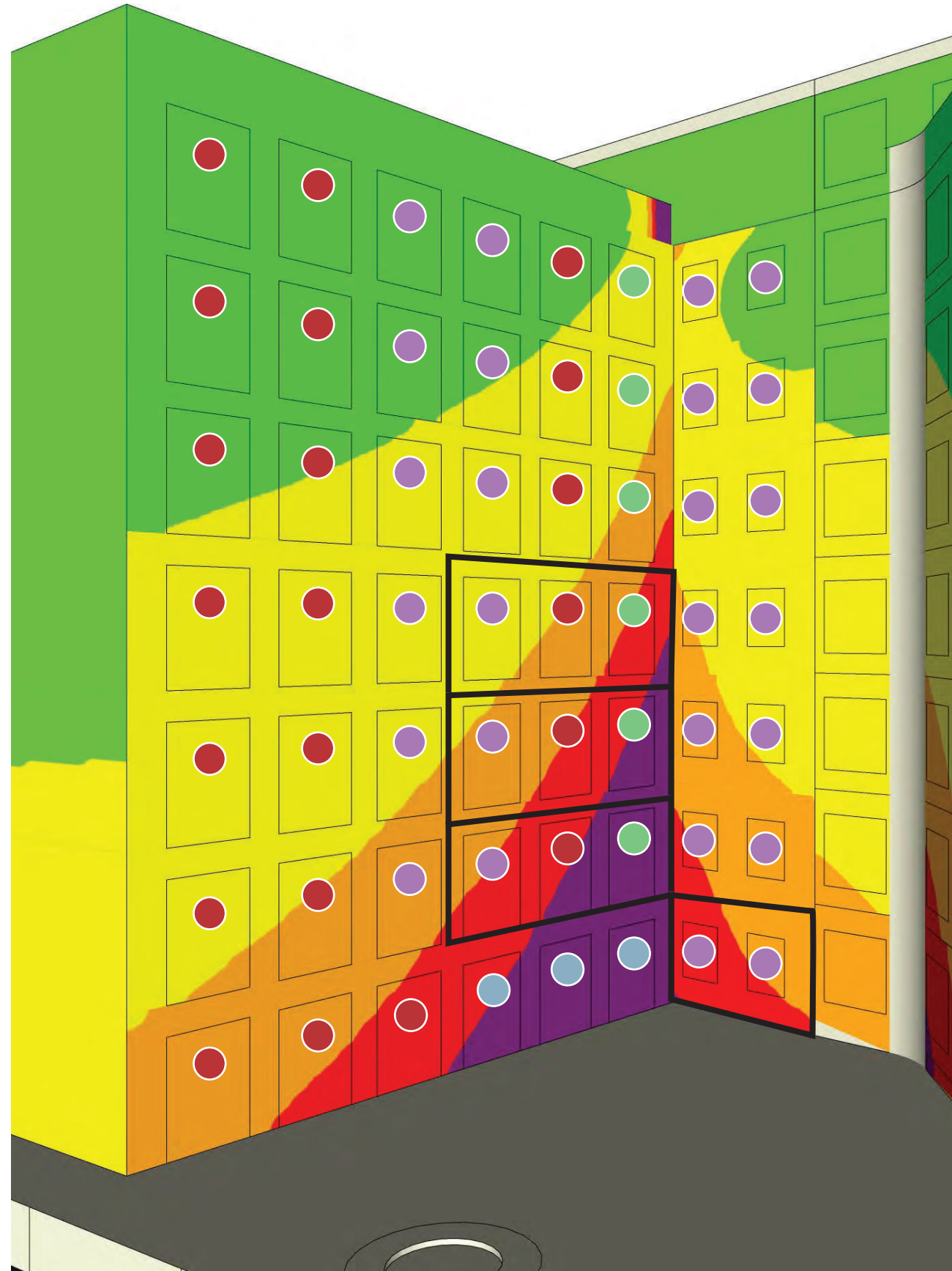
Entréplan

LORENSBERG 55:14 DAGSLJUSANALYS - TILLKOMMANDE BOSTÄDER

- SOV
- KÖK
- VARDAGSRUM
- SERVICE

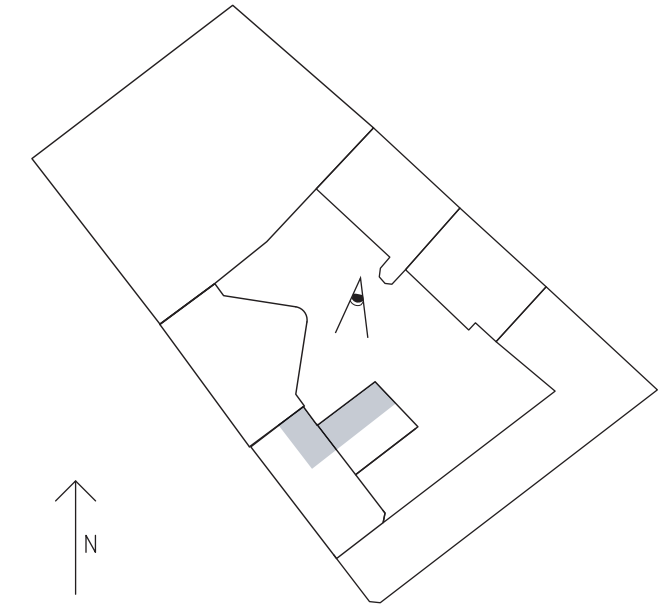

LGH BEDÖMDA ATT EJ UPPFYLLA DF1 I VARJE ENSKILT RUM.

8 av ca 46 lägenheter bedömda att inte klara DF1 i varje enskilt rum enligt vsc-analys.

Avvikelse om 17,4%

Normalplan

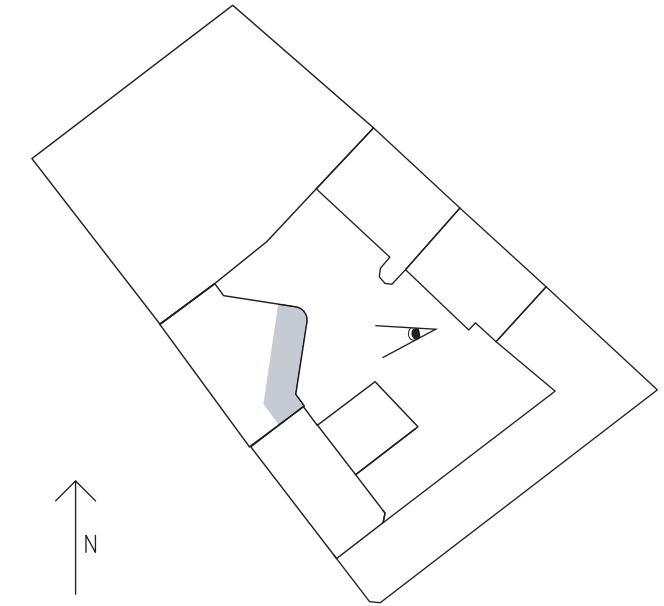
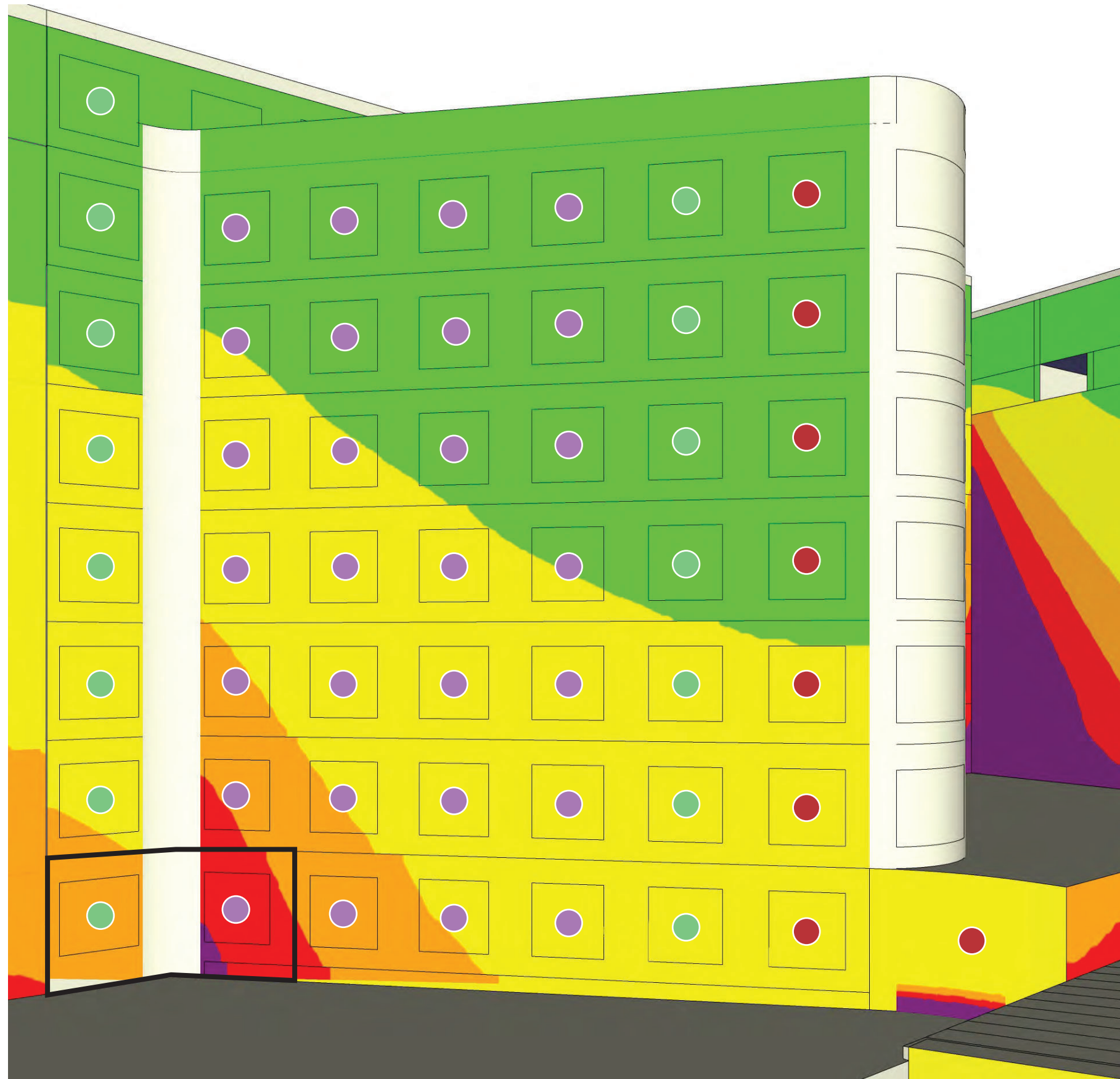
Entréplan

LORENSBERG 55:8 DAGSLJUSANALYS - TILLKOMMANDE BOSTÄDER

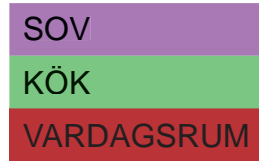
SOV
KÖK
VARDAGSRUM

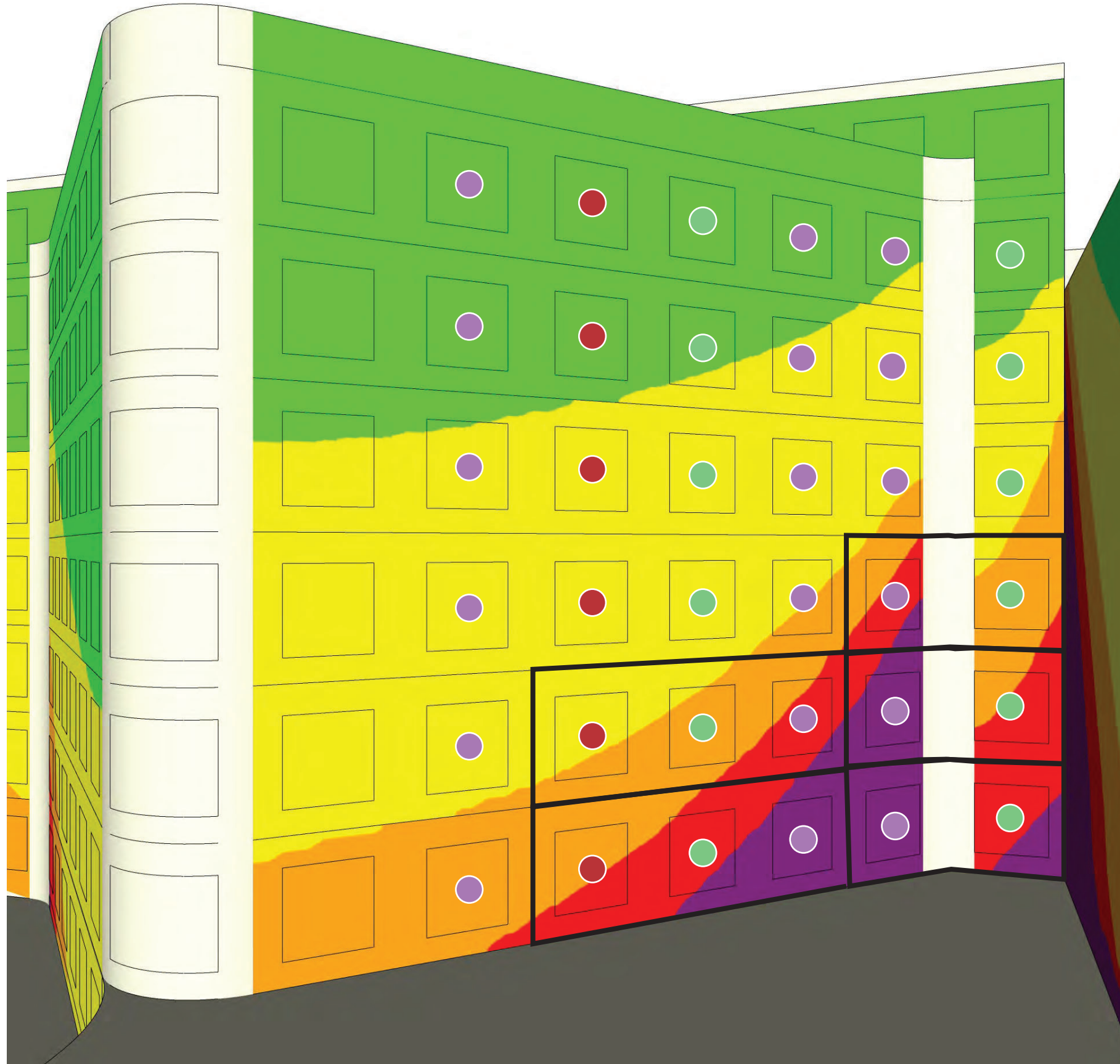
LGH BEDÖMDA ATT
EJ UPPFYLLA DF1 I
VARJE ENSKILT RUM.

LORENSBERG 55:8 DAGSLJUSANALYS - TILLKOMMANDE BOSTÄDER

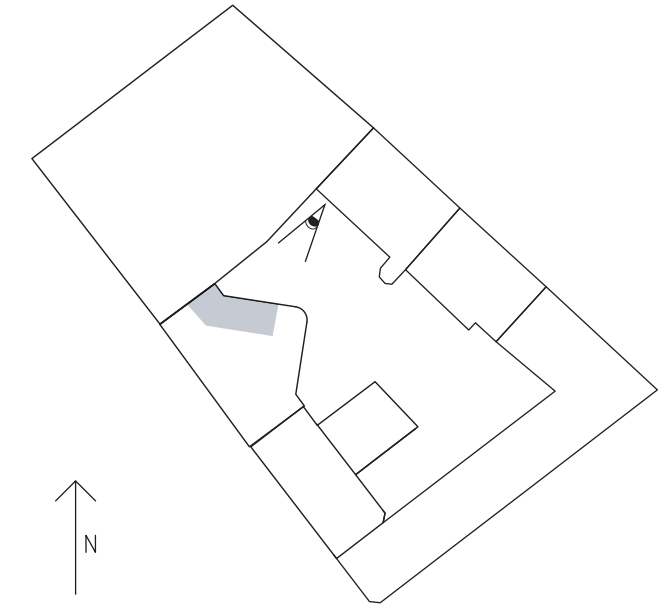

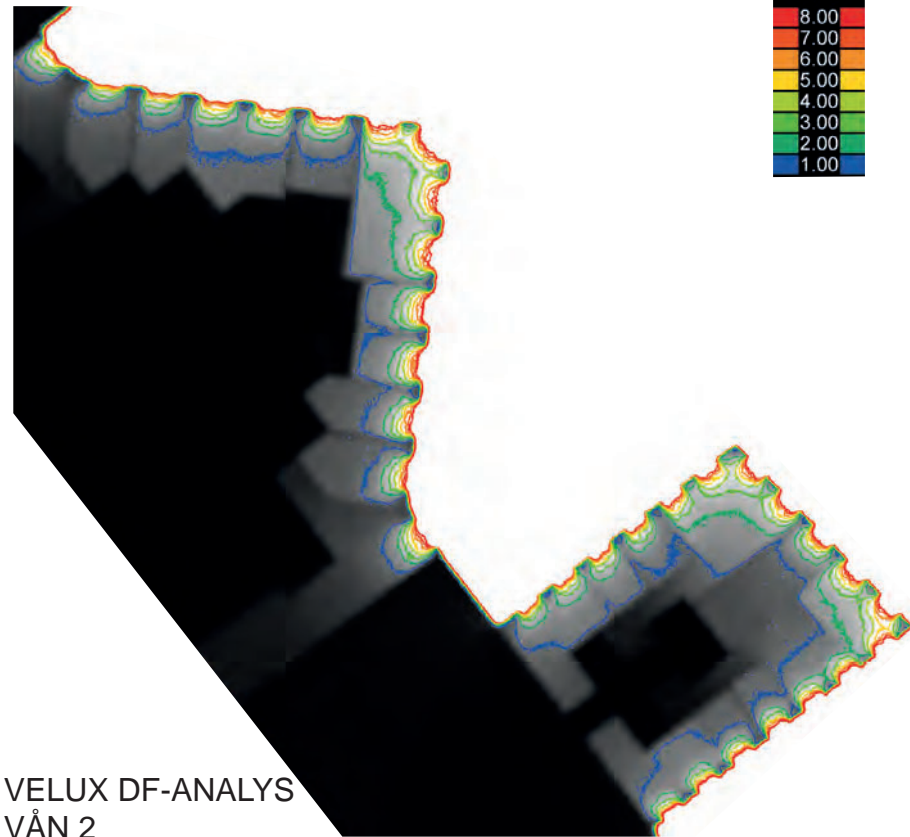
LGH BEDÖMDA ATT EJ UPPFYLLA DF1 I VARJE ENSKILT RUM.

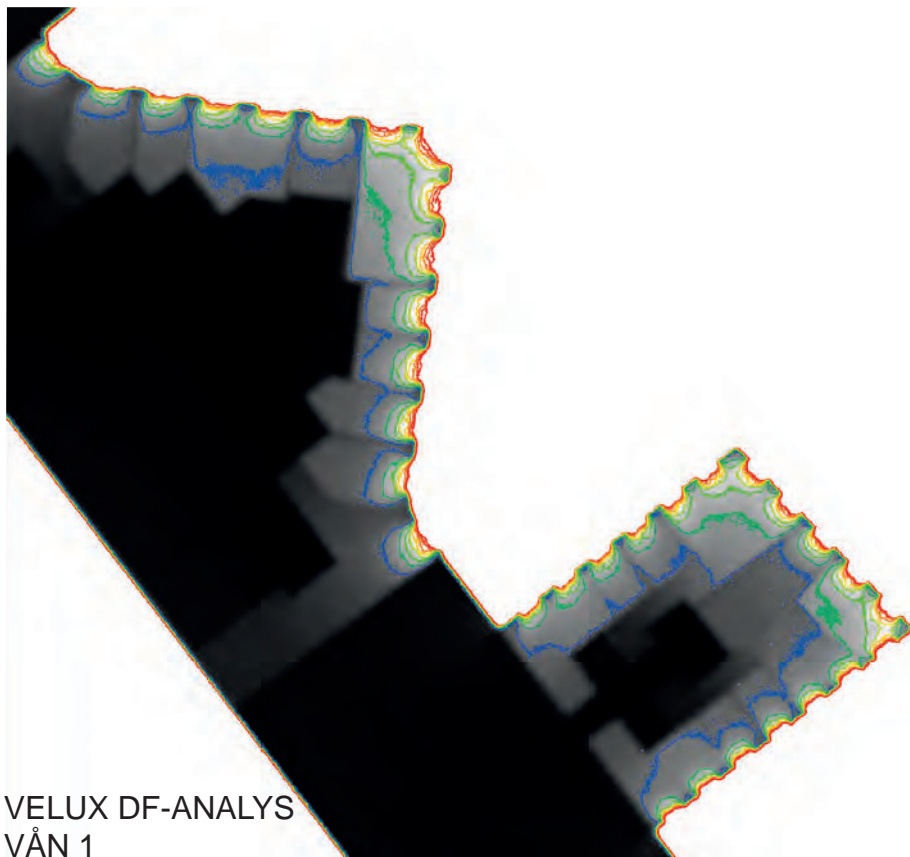
6 av ca 52 lägenheter bedömda att inte klara DF1 i varje enskilt rum enligt vsc-analys.

Avvikelse om 11,5%

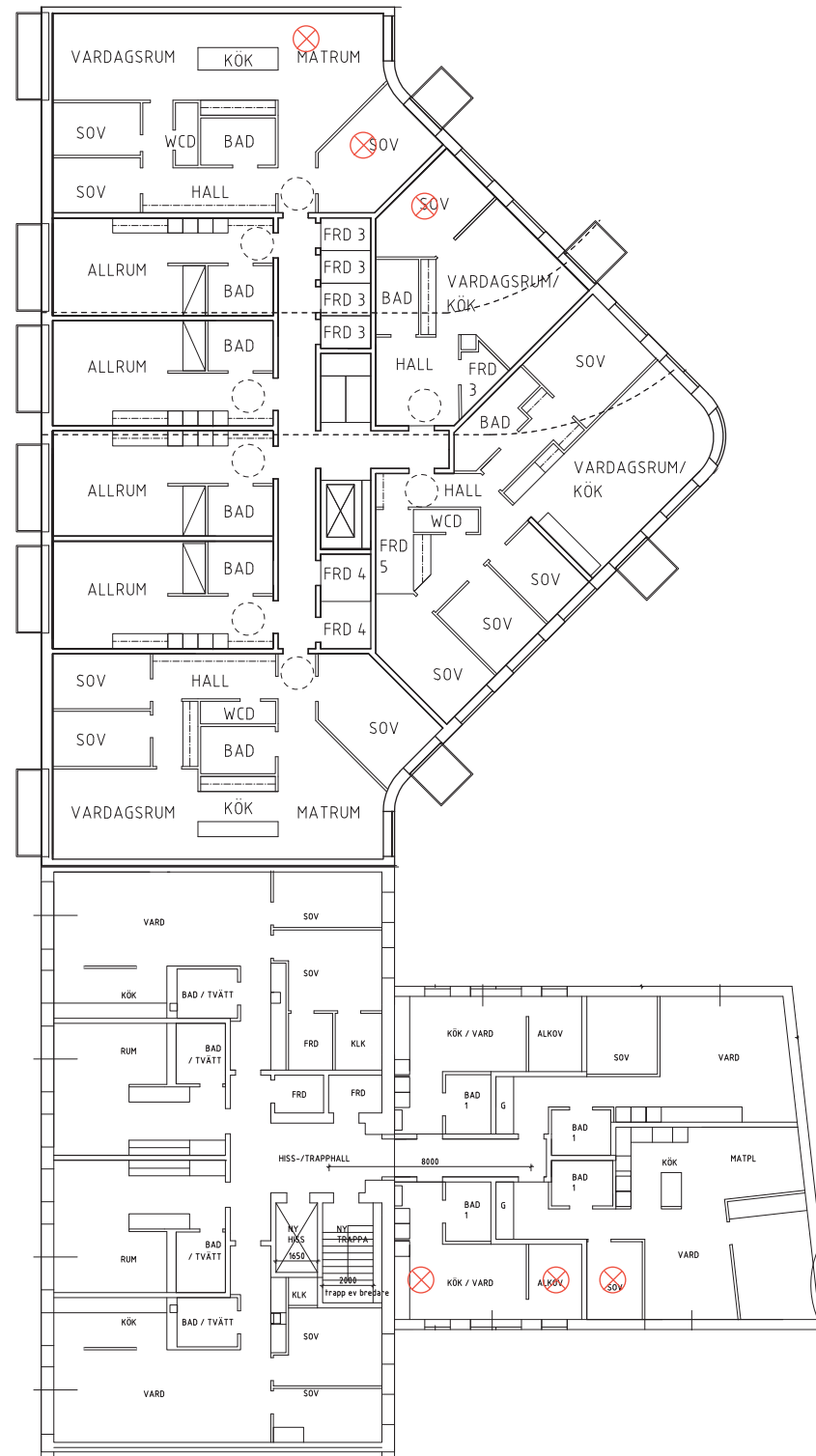
VELUX DF-ANALYS VÅN 2

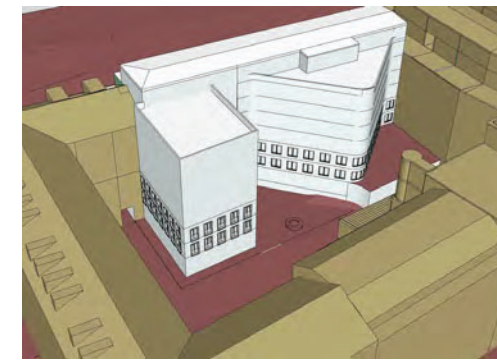
VELUX DF-ANALYS VÅN 1

⊗ MÄTPUNKT I RUM HALVA RUMSDJUPET, 1 M UT FRÅN MÖRKASTE VÄGG, 0.8 M UPP FRÅN GOLV.
MÄTPUNKTER VALDA UTIFRÅN VSC-ANALYS, PLANETS 6 SÄMSTA LÄGEN.

STUDERADE VÅNINGSPÅN

FÖNSTERSTORLEKAR

WALLENSTAM 24,3% GLASAREA/FASAD

BALDER 28,3% GLASARE/FASAD

TILLKOMMANDE FASADER UTFÖRS I LJUSA ALT. REFLEKTERANDE MATERIAL.

VÅN 2 Overview

165.61	0.85			
164.08		0.88		
163.33			1.00	
134.06				1.38
132.44				2.00
131.07			1.45	
[m]	204.75	209.22	213.40	241.04
	242.81	244.84		

VÅN 1 Overview

165.61	0.66			
164.08		0.72		
163.33			0.70	
134.06				0.72
132.44				0.78
131.07			1.11	
[m]	204.75	209.22	213.40	241.04
	242.81	244.84		

Dagsljusfaktoranalys

De 12 rum med sämst förutsättningar enligt VSC analysen har studerats vidare med dagsljusfaktorsimulering.

Schematiska fönster har placerats in i tänkt planlösning.

Svåraste läget är norrvänd fasad mot parkeringshus, goda förutsättningar finns för stora glasareor då motstående parkeringshus medför ringa insynsproblem, parkeringshusfasaden kan även omgestaltas på ett gynnsamt sätt för gårdshuset.

Av resultaten sluter vi oss till att med en medveten gestaltning i fönsterstorlekar samt materialval kommer vi kunna uppfylla DF1 i alla rum.